gemeente Lelystad

Aan de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
			4 november 2015
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlagen**	**dossiernummer**
REM van Adrichem	0320 - 278411		
onderwerp			**pr-nummer**
Budgetkortingen in het sociaal domein			

Geachte commissieleden,

Het jaar 2015 loopt ten einde. Gemeenten hebben inmiddels de eerste ervaringen opgedaan met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet.

Met deze brief vraag ik nadrukkelijk uw aandacht voor de zeer ingrijpende effecten die samenhangen met de introductie van de zogeheten 'objectieve' verdeelmodellen. Op basis van deze nieuwe wijze van verdelen worden diverse gemeenten geconfronteerd met forse nadelige - en op basis van de bestaande praktijk niet verklaarbare - herverdeeleffecten; in sommige gevallen oplopend tot *aanvullende* budgetkortingen van meer dan 30%. Als deze budgetkortingen onverkort van kracht blijven dreigt het de komende jaren vreselijk mis te gaan bij de uitvoering van de taken die we vanaf 2015 op deze beleidsterreinen hebben.

De overheveling van bovengenoemde taken ging op zich al gepaard met forse kortingen. Zelfs halverwege dit jaar moesten gemeenten in de meicirculaire lezen dat het kabinet, tegen de afspraken met gemeenten in, wederom forse oplopende bezuinigingen heeft ingeboekt op het gebied van de Wmo en de Jeugdhulp. Het grootste probleem voor diverse gemeenten is echter de herverdeling van middelen met ingang van 2016. Alles bij elkaar resulteren deze ontwikkelingen zeker voor onze groep gemeenten in een volstrekt onverantwoord bezuinigingstempo en dreigt disbalans in de financiële huishouding van onze gemeenten.

Wanneer gemeenten in de aankomende jaren nog eens een kwart van het budget voor bijvoorbeeld de Jeugdhulp of de Wmo kwijtraken zal dit in diverse regio's leiden tot een onverantwoorde druk bij instellingen en professionals, zodanig dat de minimale kwaliteitseisen niet meer kunnen worden gerealiseerd en er lange wachtlijsten zullen ontstaan. In de praktijk betekent dit dat kwetsbare inwoners tussen wal en schip dreigen te komen. Voorbeelden van hoe het nu al misloopt worden u, naar wij begrepen hebben, van diverse kanten aangereikt. Voor de effecten van deze nieuwe budgetkortingen zou u de verantwoordelijkheid niet moeten willen nemen. Wij kunnen hem niet nemen.

Gemeente Lelystad
Stadhuisplein 2
Postbus 91
8200 AB Lelystad
14 0320
www.lelystad.nl

Een zorgvuldige en verantwoorde overheveling van taken hoort bij de systeemverantwoordelijkheid van de minister en staatsecretaris, waarbij ons inziens minimaal sprake moet zijn van:

A. Erkenning van de onzorgvuldigheden in de verdeelmodellen
De introductie van de diverse objectieve verdeelmodellen met ingang van 2016 zorgt voor enorme herverdeeleffecten tussen gemeenten. Gemeenten ontvangen op basis van een zeer beperkt aantal maatstaven een 'objectief' bepaald budget, waarbij de aansluiting met de situatie in het veld volledig lijkt te ontbreken. Dit terwijl er diverse alternatieve benaderingen om het totale budget onder gemeenten te verdelen zijn. Zo zou er bij de verdeling gekeken kunnen worden naar de cumulatie van problematiek op individueel niveau, of kan er nagedacht worden over een systeem van risicoverevening, zoals bij de zorgverzekeraars al langere tijd wordt gehanteerd. Vanuit diverse hoeken is er forse kritiek geuit op deze verdeelmodellen, maar los van het feit of er omissies in de verdeelmodellen bestaan, zorgt het tempo van de invoering voor de grootste problemen.

B. Verzachten herverdeeleffecten op korte termijn
Het ontbreekt veel gemeenten aan financiële slagkracht om de effecten van deze opeenstapeling van rijkskortingen en herverdeeleffecten ook maar enigszins geleidelijk in te voeren, laat staan op te vangen. Datgene wat de transitie tot een succes zou moeten maken, namelijk de inzet op maatwerk en preventie, zal als gevolg van dit bezuinigingstempo noodgedwongen losgelaten moeten worden. Gemeenten hebben tijd nodig om hun beleid en de beleidsuitvoering aan te passen op de nieuwe financiële werkelijkheid. Die tijd ontbreekt nu ten ene male. De focus zal financieel gezien op het zeker stellen van de meest acute en zwaardere vormen van zorg komen te liggen en van het flexibel kunnen op- en afschalen van zorg zal, door het ontbreken van middelen, geen sprake meer kunnen zijn.

Namens de deelnemende gemeenten vraag wij u:
1. Er bij de minister op aan te dringen de invoering van de nieuwe verdeelmodellen te temporiseren en de effecten zorgvuldig te monitoren;
2. De minister te vragen om samen met de gemeenten de modellen bij te stellen op basis van de praktijkervaringen van dit jaar.

Hoogachtend,

J. A. Fackeldey,
Wethouder van Lelystad
Voorzitter van de stuurgroep nadeelgemeenten

Mede namens:
De gemeente Assen
De gemeente Oosterhout
De gemeente Zeist
De gemeente Smallingerland
De gemeente Roermond
De gemeente Den Helder
De gemeente Veenendaal
De gemeente Bergen op Zoom
De gemeente Roosendaal
De gemeente Almelo
De gemeente Hoogeveen
De gemeente Kampen
De gemeente Middelburg
De gemeente Sudwest Fryslan
De gemeente Barneveld

Ondersteund door:
De gemeente Rhenen
De gemeente Soest
De gemeente Vlissingen
De gemeenten regio Lekstroom (Nieuwegein, IJsselstein, Lopik, Houten en Vianen)
De gemeente Wijk bij Duurstede
De gemeenten samenwerkingsverband Stichtse Vecht (Weesp en Wijdemeer)

Afschrift aan:
Staatssecretaris van VWS, de heer M.J. van Rijn
VNG, commissie Financiën
G32, themagroep Financiën

Bijlagen:
Factsheet 1. Position paper VNG (gedeelte) – behandeling rijksbegrotingen 2016
Factsheet 2. Stapeling van kortingen in gemeenteland